

**Locaties van vuilniscontainers
Leidschendam-Voorburg
rapport 2848**

Diverse locaties van vuilniscontainers in de gemeente Leidschendam-Voorburg

Een Bureauonderzoek

J.M. Blom

Colofon

ADC Rapport 2848

Diverse locaties van vuilniscontainers in de gemeente Leidschendam-Voorburg
Een Bureauonderzoek

Auteur: J.M. Blom

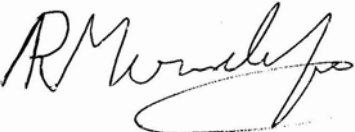
In opdracht van: gemeente Leidschendam-Voorburg

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 29 november 2011

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

R.M. van der Zee

ISSN 1875-94-1067

ADC ArcheoProjecten

Tel 033-299 81 81

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Fax 033-299 81 80

Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
2 Doelstelling en vraagstelling	7
3 Methodiek bureauonderzoek	7
4 Resultaten bureauonderzoek	8
4.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik	8
4.2 Beschrijving huidig gebruik	8
4.3 Beschrijving van de historische situatie, ondergrondse bouwhistorische waarden en mogelijke verstoringen	8
4.4 Beschrijving van bekende aardwetenschappelijke waarden	9
4.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)	10
5 Resultaten booronderzoek	11
5.1 De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch	11
5.2 De Prinsenhof	12
5.3 't Lien en De Rietvink	12
5.4 Buitengebied van Stompwijk	12
5.5 Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid	12
5.6 De Heuvel en Amstelwijk	13
5.7 Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier	13
5.8 Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt	13
5.9 Voorburg Midden en Voorburg Oud	14
5.10 Bovenveen	14
5.11 Voorburg Noord	14
5.12 Voorburg West - Park Leeuwenbergh	14
5.13 Overzicht	15
6 Conclusies	16
7 Aanbeveling	16
Literatuur	17
Lijst van afbeeldingen en tabellen	17

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Zuid-Holland
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Plaatsen:	Leidschendam en Voorburg
Toponiem:	diverse locaties van vuilniscontainers in de gemeente Leidschendam-Voorburg
Kaartblad:	30G & 30H
Oppervlakte plangebied	ca. 35.000 ha
Coördinaten:	92.220/460.460 (N); 93.770/455.850 (O); 88.870/453.160 (Z); 82.900/454.600 (W)
Bevoegde overheid:	gemeente Leidschendam-Voorburg
Deskundige namens de bevoegde overheid:	mevr. L. Bruning
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	48020
ADC-projectcode:	4130746
Periode van uitvoering:	augustus 2011
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identifier.nl/?identifier=urn:nbn:nl:ui:13-v6p-54p

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd naar de twaalf wijken waarin de bebouwde kom van de gemeente Leidschendam-Voorburg is opgedeeld en het buitengebied van Stompwijk. In deze wijken zijn milieukundige boringen uitgevoerd in verband met de plaatsing van afvalcontainers. Deze boringen zijn archeologisch begeleid. De resultaten hiervan worden in dit rapport samengevat en vergeleken met de archeologische verwachtingskaart.

Op basis van eerder bureauonderzoek werden diverse landschapstypes verwacht, te weten strandwal met eventueel duinafzettingen hierboven, strandvlakte en ontgonnen veengebied. Op de toppen of hogere gelegen flanken van de strandwal-/duinafzettingen kunnen archeologische waarden vanaf het Neolithicum aanwezig zijn. Dit vanwege het feit dat deze relatief hoger gelegen delen van het landschap in het verleden door de mens benut werden als vestigingslocatie. Feit is echter dat zeker op de top van de afzettingen de archeologisch interessante niveaus niet of slechts beperkt afgedekt worden door latere afzettingen en zij als gevolg daarvan door met name recente bodemverstorende activiteiten veelal in meer of mindere mate beschadigd of zelfs geheel vernietigd zijn. In veel gevallen resten alleen nog de (onderzijden van) dieper ingegraven sporen en deze laten zich vanwege hun veelal beperkte omvang slecht via een booronderzoek in kaart brengen. Vanwege het vochtiger karakter werden met name de oostelijke flanken van de strandwal-/duinafzettingen in het verleden uitgekozen werden als akkergebied. De ligging aan de landzijde maakte dat de akkers minder schade opliepen van de zeewind en juist het vochtiger karakter van het landschap voorkwam uitdroging in de zomer. Gedurende de IJzertijd en Romeinse tijd was verder, afhankelijk van de situatie ten aanzien van de waterhuishouding in het gebied, sprake van een ontginning van de veen- en kleidekken in de strandvlakte. De bewoning was daarbij voornamelijk gevestigd op de iets hoger gelegen afzettingen van de geulen, die de strandvlakte doorsneden. Vanaf de Late Middeleeuwen werd de strandvlakte op grote schaal door de mens benut als akker- en weidegebied. Verder geldt dat juist in de lager gelegen delen van het landschap archeologisch interessante niveaus afgedekt worden door latere afzettingen. Hierdoor is de mate van verstoring als gevolg van latere bodemverstorende activiteiten veelal beperkt gebleven.

Op grond van de waarderingscriteria (zie hoofdstuk 5 alinea 3) is gebleken, dat er binnen het plangebied sprake is van een mogelijke vindplaats ter hoogte van de containerlocaties L2, L43, L47, L53, L58, L71, L76, L87, L92, L93, V42, V76, V112, V134, V137, V140, V174, V181, V184 en V191. Gezien de beperkte verstoring adviseert ADC ArcheoProjecten om in het plangebied tijdens de graafwerkzaamheden in een archeologische begeleiding te voorzien, om daarmee informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden. De archeologische begeleiding dient hetzelfde doel als een opgraving. Dit betekent dat bij de civiele werkzaamheden aangetroffen vondsten of archeologische sporen worden geregistreerd en, in zover de werkzaamheden dat toelaten, worden gedocumenteerd. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Het verdient verder de aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	1500 - heden
Middeleeuwen:	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek uitgevoerd naar de twaalf wijken waarin de bebouwde kom van de gemeente Leidschendam-Voorburg is opgedeeld en het buitengebied van Stompwijk. In deze wijken zijn milieukundige boringen uitgevoerd in verband met de plaatsing van afvalcontainers. Deze boringen zijn archeologisch begeleid. De resultaten hiervan worden in dit rapport samengevat en vergeleken met de archeologische verwachtingskaart.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 15, 16, 19 en 22 augustus 2011 door: J.M. Blom (prospector) en R.M. van der Zee (senior prospector).

2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en/of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

3 Methodiek bureauonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 4.1 tot en met 4.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

Het bureauonderzoek is grotendeels overgenomen uit het rapport waarin de resultaten van de archeologische begeleiding van de milieuboringen. Na het bureauonderzoek worden per wijk kort de resultaten van de milieuboringen waar archeologische waarden worden verwacht besproken, waarna een selectieadvies wordt gegeven welke containerlocaties in aanmerking komen voor vervolgonderzoek.

4 Resultaten bureauonderzoek

4.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied betreft het grondgebied van de gemeente Leidschendam-Voorburg: de elf wijken waarin de bebouwde kom van de gemeente Leidschendam-Voorburg is opgedeeld en het buitengebied van Stompwijk. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 35.000 ha. Het betreft de onderstaande wijken of combinatie van wijken. De indeling en nummering komt overeen met die van de gemeente.

- 1) De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch
- 2) De Prinsenhof
- 3) 't Lien, De Rietvink
- 4) Buitengebied Stompwijk
- 5) Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid
- 6) De Heuvel, Amstelwijk
- 7) Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier
- 8) Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt
- 9) Voorburg Midden en Voorburg Oud
- 10) Bovenveen
- 11) Voorburg Noord
- 12) Voorburg West en Park Leeuwenbergh

De exacte locatie is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2.

Het tijdens het bureauonderzoek onderzochte gebied komt overeen met het plangebied.

4.2 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied kent momenteel diverse soorten bodemgebruik. Het buitengebied van Stompwijk wordt gekenmerkt door weilanden. De bebouwing is hoofdzakelijk geconcentreerd langs doorgaande wegen. De twaalf wijken betreffen de bebouwde kom van Leidschendam en Voorburg, waar bebouwing, (water)wegen en groene zones aanwezig zijn.

4.3 Beschrijving van de historische situatie, ondergrondse bouwhistorische waarden en mogelijke verstoringen¹

Het strandwallengebied wordt al zeker vier tot vijf duizend jaar bewoond. Ook op de strandwallen binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg is vermoedelijk al vanaf het Neolithicum gewoond, getuige de verscheidene prehistorische vondsten die zijn aangetroffen. Het beeld dat deze vondsten geven van de bewoning is fragmentarisch. Een meer coherent beeld ontstaat pas voor de perioden vanaf de Late IJzertijd/Romeinse tijd. Zo bevond zich in de Late IJzertijd, op een iets hogere plaats in het landschap, nabij de huidige Vliet, op de plek waar nu park Arentsburgh ligt, een nederzetting. In de Romeinse tijd werd hier door de Romeinen een burgerlijke stad gesticht: Forum Hadriani.

¹ Jacobs 2011.

In 47 na Chr. werd door de Romeinen verder een verbinding tussen de mondingen van Maas en Rijn gegraven. Het gedeelte van de Vliet bij Voorburg betreft een rest van deze zogenoemde 'Corbulogracht'.

Omstreeks 270 AD kwam als gevolg van politieke veranderingen een einde aan de bewoning. Tot in de 16^e eeuw moeten echter nog resten van de stenen bebouwing van de stad zichtbaar zijn geweest. Wanneer de kernen van het huidige Leidschendam en Voorburg ontstonden, is niet exact onbekend. Al in 777 en 866 AD wordt in de bronnen melding gemaakt van 'Foreburg. Deze bewoning bevond zich echter waarschijnlijk niet ter plaatse van het huidige centrum van Voorburg, maar in Voorburg-West.

Vanwege de ligging van Leidschendam en Voorburg in de bosrijke duinen en de nabijheid van Den Haag, waar vele rijke edelen en kooplui woonde, ontwikkelde beide zich tot plaatsen waar belangrijke en gegoede burgers hun buitenverblijf hadden. In de naast de duinen gelegen polders stonden verder een groot aantal boerderijen. De meeste daarvan zijn inmiddels verdwenen onder de in de 20^e eeuw nieuw aangelegde woonwijken.² De historie van Stompwijk gaat niet verder terug dan ca. 1200 AD, toen begonnen werd met de grootschalige ontginning van het achter de duinen gelegen veengebied.

Binnen het gebied van de gemeente is door een scala aan archeologische instanties, waaronder de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg (AWLV), op diverse locaties archeologisch onderzoek verricht. Op de uitkomsten daarvan is het beeld van de bewoningsgeschiedenis zoals gepresenteerd gebaseerd. Gezien de verspreiding van de boorlocaties door de gehele gemeente worden de uitkomsten van die individuele onderzoeken hier niet verder besproken.

4.4 Beschrijving van bekende aardwetenschappelijke waarden³

De gemeente Leidschendam-Voorburg is gelegen in de kustzone van Zuid-Holland waar zich noordoost-zuidwest georiënteerde strandwallen uitstrekken. Deze zijn gevormd in de loop van het Holoceen, toen het tempo van de zeespiegelstijging steeds verder afnam en de aanvoer van zand naar de kust gelijke tred kon houden met de zeespiegelstijging.⁴ Vanaf 5000 jaar geleden resulteerde deze ontwikkeling in de opbouw van een rij van lage zandbanken voor de Hollandse kust, strandwallen genaamd, waardoor het achterland grotendeels werd afgeschermd van de zee.⁵

In perioden waarin de opbouw van de strandwallen stagneerde, ontwikkelde zich een lage vlakte, strandvlakte genaamd, tussen de strandwal en de zee. Een hierop volgende periode van verhoogde aanvoer van zand leidde tot de vorming van nieuwe zandbanken op de overgang tussen de zee en de strandvlakte. Op deze manier bouwde de kust zich westwaarts uit en ontstond een afwisseling van hoger en lager gelegen zandstroken. De ouderdom van de individuele strandwallen neemt van oost naar west af, terwijl de hoogteligging in verband met de stijgende zeespiegel in die richting toeneemt. De opbouw van strandwallen ging gepaard met duinvorming. Wind zorgde ervoor dat op en in de luwte van de strandwallen vanaf het strand aangevoerd zand werd afgezet. Kenmerkend voor deze afzettingen is het onregelmatig voorkomen van humeuze bodemhorizonten en dunne veenlagen.⁶

Door verzoeting van het milieu en een stagnerende waterafvoer in de achter en tussen de duinen gelegen lagere delen van het landschap ontstonden uitgestrekte moerassen waar sprake was van veenvorming.⁷ Dit veen wordt aangeduid als Hollandveen. Alleen via riviermondingen, zoals die van de Oude Rijn, kon de zee nog de kustvlakte binnendringen en handhaafde zich het zogenoemde Hollandse getijdenbekken, met talloze geulen en zandplaten.⁸

² www.leidschendam-voorburg.nl.

³ Jacobs 2011.

⁴ De Mulder et al. 2003.

⁵ Berendsen 2008.

⁶ De Mulder et al. 2003.

⁷ Berendsen 2008.

⁸ De Mulder et al. 2003.

In dit gebied werd in een zout en brak milieu hoofdzakelijk fijn zand en klei afgezet, behorende tot het Laagpakket van Walcheren.⁹

Omstreeks het begin van de jaartelling stagneerde de uitbouw van de kust en vanaf de Middeleeuwen was er sprake van erosie. Rond 1000 na Chr. traden er grootschalige verstuivingen op. Deze duinen betreffen de huidige, reliëfrijke duinen, die plaatselijk meer dan 30 m hoog zijn. Het zand is sterk kalkhoudend en bevat veel schelpgruis. Het ontstaan van deze duinen hield niet alleen verband met een klimaatsverandering en de versteilling van de kust met een daarmee samenhangende verdroging, maar ook met houtkap en overbegrazing door vee.

De verwachtingskaart van de gemeente Leidschendam-Voorburg is gebaseerd op de geologische kaart.¹⁰ Voor de aanleg van dijken in de Late Middeleeuwen waren de strandwallen gunstige vestigingslocaties. De laaggelegen strandvlaktes daarentegen waren minder aantrekkelijk voor bewoning.

4.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)¹¹

Op basis van de in voorafgaande paragrafen gepresenteerde gegevens kan gesteld worden dat alle boorlocaties gelegen zijn in een gebied waar sprake is van een afwisseling van zones met een hoge archeologische verwachtingswaarde en zones met een middelhoge verwachtingswaarde, respectievelijk strandwal-/oud duin afzettingen en strandvakteafzettingen. Uitzondering hierop vormen de containerlocaties binnen Stompwijk, die gelegen zijn binnen een ontgonnen veengebied langs een ontginningas. Op de locaties gelegen op de toppen of hogere gelegen flanken van de strandwal-/oud duin afzettingen moet in principe rekening gehouden worden met een hoge kans ten aanzien van de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Dit vanwege het feit dat deze relatief hoger gelegen delen van het landschap in het verleden door de mens benut werden als vestigingslocatie.

Feit is echter dat zeker op de top van de afzettingen de archeologisch interessante niveaus niet of slechts beperkt afgedekt worden door latere afzettingen en zij als gevolg daarvan door met name recente bodemversturende activiteiten veelal in meer of mindere mate beschadigd of zelfs geheel vernietigd zijn. In veel gevallen resten alleen nog de (onderzijden van) dieper ingegraven sporen en deze laten zich vanwege hun veelal beperkte omvang slecht via een booronderzoek in kaart brengen.

Op de lager gelegen flank van de strandwal-/oud duin afzettingen, evenals in de naast gelegen strandvakte is vanwege de relatief lagere ligging in het landschap sprake van een middelhoge tot lage archeologische verwachting. Dit vanwege het feit dat deze relatief lager en dus vochtiger delen van het landschap in het verleden minder aantrekkelijke vestigingslocaties vormde. Wel is het zo dat juist vanwege het vochtiger karakter met name de oostelijke flanken van de strandwal-/oud duin afzettingen in het verleden uitgekozen werden als akkergebied. De ligging aan de landzijde maakte dat de akkers minder schade opliepen van de zeewind en juist het vochtiger karakter van het landschap voorkwam uitdroging in de zomer.

Gedurende de IJzertijd en Romeinse tijd was verder, afhankelijk van de situatie ten aanzien van de waterhuishouding in het gebied, sprake van een ontginning van de veen- en kleidekken in de strandvakte. De bewoning was daarbij voornamelijk gevestigd op de iets hoger gelegen afzettingen van de geulen, die de strandvakte doorsneden. Vanaf de Late Middeleeuwen werd de strandvakte op grote schaal door de mens benut als akker- en weidegebied. Verder geldt dat juist in de lager gelegen delen van het landschap archeologisch interessante niveaus afgedekt worden door latere afzettingen. Hierdoor is de mate van verstoring als gevolg van latere bodemversturende activiteiten veelal beperkt gebleven.

⁹ Berendsen 2008.

¹⁰ Onbekend 2008.

¹¹ Jacobs 2011.

5 Resultaten booronderzoek¹²

In 2009 is een archeologische begeleiding uitgevoerd van 289 milieukundige boringen die zijn gezet in verband met de plaatsing van ondergrondse containers in de gemeente Leidschendam-Voorburg. De meeste boringen zijn gezet tot 3 m -mv. In totaal worden 317 containers geplaatst, maar er is voor gekozen locaties waar op basis van de bekende gegevens de top van de strandwal-/duinafzettingen en/of strandzanden dieper dan 3,5 m - mv is gelegen, niet archeologisch te begeleiden. Dit op basis van de aanname dat eventuele archeologische waarden voornamelijk gelegen zijn in of aan de top van de strandwal-/oud duin-afzettingen en/of strandzanden.

Op basis van de verkregen gegevens kan gesteld worden dat de bij het booronderzoek aangeboorde geologische opbouw van de ondergrond in hoofdlijnen overeenkomt met de op basis van reeds bekende gegevens opgestelde verwachting. Feit is echter dat alle boringen gesitueerd zijn binnen de bebouwde kom en in de directe nabijheid van bebouwing. Aanleg van die bebouwing alsook kabels en leidingen heeft in veel gevallen geleid tot een zekere mate van verstoring van de bodemopbouw ter plaatse. Hoe omvangrijk die verstoring exact is kan op basis van de boorresultaten evenwel niet bepaald worden omdat op alle containerlocaties, die gemiddeld honderd meter of meer uit elkaar liggen, slechts één boring is gezet. Elke boring geeft gezien dit feit alleen een indruk van de bodemopbouw op de locatie van de boring zelf. Niet uitgesloten kan worden dat de situatie enkele meters verderop geheel anders is. Niettemin zijn op diverse locaties aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden aangetroffen. In het overgrote deel van de gevallen gaat het daarbij om zogenoemde 'begraven bodems'.

Hieronder worden per wijk de resultaten besproken van de archeologische begeleiding. Boringen die zijn gezet in een zone die op de gemeentelijke verwachtingskaart van Leidschendam-Voorburg een lage verwachtingswaarde hebben gekregen, vallen buiten dit onderzoek.¹³ Dit onderzoek is niet bedoeld om de gegevens van de archeologische begeleiding opnieuw te interpreteren, maar dient vooral om de gegevens per wijk op een rij te zetten en een selectie te maken van de meest veelbelovende locaties die eventueel in aanmerkingen kunnen komen voor vervolgonderzoek. Enkel de boorlocaties waarvoor archeologisch vervolgonderzoek werd aanbevolen worden in onderstaande paragrafen nader besproken. Hier zijn intacte bodems aangetroffen en kunnen nog archeologische waarden aanwezig zijn. Voor informatie over de overige boorlocaties wordt verwezen naar het rapport van de archeologische begeleiding van de milieukundige boringen.

5.1 De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch

In de noordwestelijke hoek van de gemeente, in een cluster van de wijken De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch, zijn in totaal 18 boringen archeologisch begeleid. Het betreft boringen L2-L9, L81-L89 en LX5 (afb. 3). Deze boringen zijn onderverdeeld in een aantal clusters. Boringen L5, L6, L7, L9, L82, L83, L84 en L89 zijn op de gemeentelijke verwachtingskaart gelegen in een zone met een lage archeologische verwachting (Hollandveen op klei). Deze worden derhalve niet besproken in dit onderzoek. De overige boringen vallen in een zone met een hoge verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd (Hollandveen op zand en rivierklei).

In deze wijk is voor boringen L2 en L87 vervolgonderzoek geadviseerd. Boring L2 is gelegen in cluster MM1. De top van het zand (strandwal-/duinafzettingen) is op 2,3 m -mv aangetroffen. Hierboven is een ca. 1,25 m dik pakket aangetroffen door een 0,15 m dikke stuifzandlaag, die wordt afgedekt door een 0,2 m dikke oude bouwboor waarvan de top op 0,9 m -mv is gelegen. Deze bouwvoor kan niet worden gedateerd. L87 behoort tot cluster MM13. Op een diepte van 1,5 m - mv is hier de top van het ongestoorde zand aangeboord. Dit betreft niet de oorspronkelijke top aangezien deze op een gegeven moment bewerkt en omgezet is, waarbij een humeus pakket van 0,75 m dikte ontstaan is. Het moment van bewerken kan vanwege het ontbreken van vondstmateriaal niet bepaald worden. De grond hierboven is geroerd.

¹² Jacobs 2011.

¹³ Onbekend 2008.

Geadviseerd wordt om een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden uit te voeren ter plaatse van boringen L2 en L87. Hoewel het slechts een kleine oppervlakte betreft, kunnen mogelijk op basis van vondstmateriaal de aangetroffen bodems worden gedateerd.

5.2 De Prinsenhof

Ten zuidoosten van de hierboven beschreven wijk ligt De Prinsenhof. Hier zijn 14 boringen archeologisch begeleid: L20-L32 en L38 (afb. 4). Alle boringen zijn gelegen in een zone met een hoge verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd (Hollandveen op zand en rivierklei).

In wijk De Prinsenhof zijn geen locaties waarvoor archeologisch vervolgonderzoek wordt geadviseerd, omdat geen intacte bodems zijn aangetroffen.

5.3 't Lien en De Rietvink

Ten zuidwesten van De Prinsenhof liggen de wijken 't Lien en De Rietvink. Hier zijn 20 boringen archeologisch begeleid: L55-L59, L65-L67, L69, L72, L76, L78-L80 en LX6-LX11 (afb. 5). Boringen L72 en L76 zijn gelegen in een terrein van (zeer) hoge archeologische waarde. De overige boringen zijn gelegen in een zone met een hoge verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd (Hollandveen op zand en rivierklei).

In deze wijk is voor de locaties L58 en L76 geadviseerd archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren. Ter plaatse van boring L58 (cluster MM9) is de top van het onverstoord zand gelegen op 1,5 m –mv. Hier bovenop bevindt zich een 0,10 m dikke oude bodem. Vanwege het ontbreken van vondstmateriaal kan deze niet gedateerd worden. Ook ontbreekt houtskool zodat waarschijnlijk gedacht moet worden aan een natuurlijke oorsprong van de bodem. Het geheel wordt afgedekt door een 1,4 m dik pakket verstoord grond. Boring L76 is gelegen in een strandvlakte, op de rand van monument 7496, waar de gracht van Corbulo is gelegen. De top van het zand is hier waargenomen op 3,1 m –mv en wordt afgedekt door een 1 m dikke veenlaag. Hierboven bevindt zich een 0,3 m dikke omgezette kleilaag, die op zijn beurt wordt afgedekt door een 0,3 m dikke omgezette veenlaag en vervolgens weer een 0,5 m dikke omgezette kleilaag. De bovenste meter bestaat uit opgebracht/omgezet zand. Het moment van bewerking van de top van de natuurlijke ondergrond kan vanwege het ontbreken van vondstmateriaal niet bepaald worden. In de overige boringen zijn geen intacte bodems aangetroffen.

Geadviseerd wordt ter plaatse van boringen L58 en L76 een archeologische begeleiding uit te voeren. Ter plaatse van boring L58 worden in de oude bodem op 1,4 m –mv archeologische waarden verwacht vanaf het Neolithicum. Het rommelige bodemprofiel en de locatie nabij het monument waar de gracht van Corbulo is gelegen, duiden ter plaatse van boring L76 mogelijk eveneens op de aanwezigheid van de gracht.

5.4 Buitengebied van Stompwijk

Het buitengebied van Stompwijk betreft een ontgonnen veengebied, dat vanaf de Late Middeleeuwen is ontgonnen. Binnen het gebied is niet eerder archeologisch onderzoek verricht. De drie milieukundige boringen die zijn gezet in de kern van Stompwijk zijn niet archeologisch begeleid gezien de diepteligging van het zand. Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart liggen de drie containerlocaties in een zone met een lage archeologische verwachting, buiten het bewoningslint.

In het buitengebied van Stompwijk zijn geen locaties waarvoor archeologisch vervolgonderzoek wordt geadviseerd.

5.5 Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid

Ten zuiden van de wijk 't Lien en Rietvink liggen de wijken Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid. Hier zijn 21 boringen archeologisch begeleid: L11-L15, L71, L73-L75, L77, L92-L96, L99, L100 en LX1-LX4 (afb. 6). De meeste hiervan zijn gelegen in een zone met een lage archeologische verwachting: L11-L15, L73, L75, L77, L94-L96, L99, L100 en LX1-LX4. Deze vallen derhalve buiten dit onderzoek. Eén boring (L74) ligt in de historische kern van Leidschendam.

Drie boringen, te weten L71, L92 en L93, zijn gelegen in een zone met een hoge archeologische verwachting. Voor deze laatste drie boringen is vervolgonderzoek geadviseerd.

Boring L71 ligt in de strandvlakte, nabij de flank van de strandwal. In de omgewerkte top van een veenpakket zijn op 1,5 m diepte fragmenten faïence en aardewerk uit de Nieuwe tijd aangetroffen.

Boringen L92 en L93 zijn gelegen in cluster MM15 op de zuidflank van strandwal-/duinafzettingen. In de nabijheid van deze locaties is een prehistorische akkerlaag gevonden. Voor beide locaties wordt vanwege de aanwezigheid van een oude bodem in het zand vervolgonderzoek geadviseerd.

Geadviseerd wordt ter plaatse van boringen L71, L92 en L93 een archeologische begeleiding uit te voeren. Hoewel het slechts een kleine oppervlakte betreft, kunnen mogelijk op basis van vondstmateriaal de aangetroffen bodems worden gedateerd.

5.6 De Heuvel en Amstelwijk

Ten zuidwesten van de Prinsenhof liggen de wijken De Heuvel en Amstelwijk. Hier zijn in totaal 16 boringen archeologisch begeleid: L40-L54 (afb. 7). Alle locaties zijn gelegen in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei. Boringen L40, L41, L44 en L49-L54 behoren tot cluster MM8, de overige (L42, L43, L45 t/m L48) tot cluster MM7.

Voor boringen L43, L47 en L53 is een vervolgonderzoek geadviseerd. Ter plaatse van L43 is boven een veenlaag op een diepte van 0,2 m –mv een oude bouwvoor aangetroffen waarin archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Bij locatie L47 worden op een diepte van 0,3 tot 0,4 m –mv archeologische waarden verwacht in een bodem die zich boven een veenlaag heeft gevormd. Ter plaatse van L53 kunnen in een (stuif)zandlaag boven een veenpakket archeologische waarden aanwezig zijn vanaf 0,9 m –mv.

Geadviseerd wordt ter plaatse van boringen L43, L47 en L53 een archeologische begeleiding uit te voeren. Hoewel het slechts een kleine oppervlakte betreft, kunnen mogelijk op basis van vondstmateriaal de aangetroffen bodems worden gedateerd.

5.7 Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier

In het midden van de gemeente Leidschendam-Voorburg liggen de wijken Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier. Hier zijn in totaal 11 boringen archeologisch begeleid: L60-L64, L68, L70, L97, L98, V187 en V188 (afb. 8). Al deze locaties zijn gelegen in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei. Boringen L62, L63, L68 en L70 behoren tot cluster MM10. Boringen L97 en L98 behoren tot cluster MM14. De overige boringen zijn niet in een cluster geordend.

Voor geen van de locaties is vervolgonderzoek geadviseerd, omdat geen intacte bodems zijn aangetroffen.

5.8 Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt

De wijken Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt liggen in het midden van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Hier zijn in totaal 11 boringen archeologisch begeleid: V97-V99, V189, V195-V198, V199-V201, maar uiteindelijk wordt hier slechts één container geplaatst (afb. 9). Boring V201 ligt in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei. Er is hier geen vervolgonderzoek geadviseerd.

5.9 Voorburg Midden en Voorburg Oud

In het zuidwesten van de gemeente liggen de wijken Voorburg Midden en Voorburg Oud. Hier zijn in totaal 71 boringen archeologisch begeleid: V42, V43, V52-V68, V71-V73, V75-V79, V129-V132, V134-V143, V145-V151, V154, V155, V158, V160-V177, V190 (afb. 10). Vijftien hiervan zijn gelegen in een zone met een lage archeologische verwachting: V55, V56, V58, V65, V66, V67, V73, V75, V77, V78, V79, V146, V149, V172 en V176. Deze vallen buiten dit onderzoek. Locaties V129, V130 en V132 zijn gelegen in de historische kern van Voorburg. De overige boringen zijn gelegen in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei.

Voor zes locaties is vervolgonderzoek geadviseerd: V42, V76, V134, V137, V140 en V174. Ter plaatse van boring V42 (gelegen op de top of op de flank van strandwal-/duinafzettingen, cluster MM5) is op 0,7 m –mv een oude bodem waargenomen boven het onverstoorde zand. V76 ligt eveneens op de top of op de flank van strandwal-/duinafzettingen in cluster MM10. Op een diepte van 1 m –mv is boven een veenlaag een bewerkte zandlaag aanwezig. De datering hiervan is onbekend. De locatie van V134 (cluster MM19) is vergelijkbaar met de hierboven beschreven boringen. Op 1,6 m –mv is een donkergrijze zandlaag aangetroffen boven het onverstoorde zand, waarin een ijzerslak is aangetroffen. De datering van deze laag is niet bekend.

Ook locaties V137 en V140 (cluster MM20) zijn gelegen op de top of op de flank van strandwal-/duinafzettingen. In beide boringen is op 1,5 m –mv is een humeuze zandlaag, mogelijk een oude akker, aangeboord, gelegen boven het ongestoorde zand. De datering van de zandlaag is niet bekend. Boring V174 (cluster MM15) heeft op 0,45 m –mv een oude akkerlaag aan het licht gebracht boven een veenlaag. De datering van de akker is niet bekend.

Geadviseerd wordt ter plaatse van locaties V42, V76, V134, V137, V140 en V174 een archeologische begeleiding uit te voeren. Hoewel het slechts een kleine oppervlakte betreft, kunnen mogelijk op basis van vondstmateriaal de aangetroffen bodems worden gedateerd.

5.10 Bovenveen

In het noordwesten van de gemeente is de wijk Bovenveen gelegen. Hier zijn 45 boringen archeologisch begeleid: V28-V31, V80-V96, V102-V108, V110-V123 en V125-V127 (afb. 11). De meeste containerlocaties zijn gelegen in een zone met een lage archeologische verwachting en vallen derhalve buiten dit onderzoek. Er zijn vijf boringen gelegen in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei: V102, V108 en V111-V113. V110 is gelegen in in een terrein van (zeer) hoge archeologische waarde.

Enkel voor locatie V112 (gelegen op de top of op de flank van strandwal-/duinafzettingen, cluster MM16) is geadviseerd een archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren. Op 1 m –mv werd een oude bouwvoor aangetroffen, waarvan de datering niet bekend is. Geadviseerd wordt een archeologische begeleiding uit te voeren.

5.11 Voorburg Noord

In het uiterste noordwesten van de gemeente ligt de wijk Voorburg Noord. Hier zijn in totaal 45 boringen archeologisch begeleid. Het betreft de locaties V1-V27, V32-V41 en V44-V51 (afb. 12). Het merendeel hiervan ligt in een zone met een lage archeologische verwachting en zal derhalve niet worden meegenomen in dit onderzoek. Locaties V33-V36, V38, V39, V41 en V44-V51 zijn gelegen in in een zone met een hoge archeologische verwachting voor de perioden Neolithicum t/m Nieuwe tijd: Hollandveen op zand en rivierklei.

Geen van deze locaties is geselecteerd voor vervolgonderzoek.

5.12 Voorburg West - Park Leeuwenbergh

In het meest westelijke deel van het plangebied, de wijk Voorburg West – Park Leeuwenbergh, zijn in totaal 11 boringen archeologisch begeleid. Het betreft boringen V178- V186, V191 en V192 (afb. 13).

Boringen 183, 184 en 192 vallen op de gemeentelijke kaart ligt in een terrein van (zeer) hoge archeologische waarde. De overige boringen liggen op de gemeentelijke verwachtingskaart in een zone met een hoge verwachting voor de periode Neolithicum t/m Nieuwe tijd. Er wordt een bodemopbouw verwacht van Hollandveen op zand en rivierklei.

In deze wijk is voor twee locaties archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd: V181 en V191. V181 (cluster MM28) ligt op de top van de strandwal-/oud duin afzettingen. Op 1,4 m –mv is een 10 cm dikke overstoven bodem aangetroffen. Hierboven is geroerde grond aangeboord. Locatie V191 (cluster MM30) is gelegen op de top van de strandwal-/oud duin afzettingen. Hier is op 0,5 m –mv een 0,9 m dikke humeuze laag aangetroffen, vermoedelijk een oude bodem, waarin een aardewerkscherf uit de Romeinse tijd is gevonden.

Daarnaast adviseert ADC ArcheoProjecten om voor locatie V184 een archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren. Op 1,4 m -mv is op het onverstoord duinzand een humeuze zandlaag met brokjes verbrand leem aangetroffen, hetgeen mogelijk een aanwijzing vormt voor de aanwezigheid van een oude bodem.

Geadviseerd wordt derhalve om ter plaatse van boringen V181, V184 en V191 een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden uit te voeren.

5.13 Overzicht

In onderstaande overzicht staan per wijk de containerlocaties opgesomd waarvoor in het rapport van de archeologische begeleiding van het milieukundig booronderzoek een archeologische begeleiding wordt geadviseerd. Deze zijn tevens weergegeven in afb. 14.

Tabel 2: overzicht locaties per wijk die zijn geselecteerd voor vervolgonderzoek

De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage, Schakenbosch	L2, L87
De Prinsenhof	-
't Lien, De Rietvink	L58, L76
Buitengebied Stompwijk	-
Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk, Leidschendam-Zuid	L71, L92, L93
De Heuvel, Amstelwijk	L43, L47, L53
Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk, Raadhuiskwartier	-
Essesteijn, Nieuw Essesteijn, Zijdesigt	-
Voorburg Midden en Voorburg Oud	V42, V76, V134, V137, V140, V174
Bovenveen	V112
Voorburg Noord	-
Voorburg West, Park Leeuwenbergh	V181, V184, V191

6 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardstelling hiervan?

Er zijn aanwijzingen voor archeologische waarden in het plangebied aanwezig. In een aantal boringen is een oude bodem aangetroffen, die vanwege het ontbreken van vondstmateriaal doorgaans niet kon worden gedateerd. Op basis van de landschappelijke ligging kan de bodem dateren vanaf het Neolithicum. De diepteligging van de waarden varieert per locatie. De datering en omvang van de mogelijk aanwezige archeologische waarden kunnen in deze fase van het onderzoek niet worden bepaald.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?

De archeologische waarden worden op alle locaties binnen 3 m –mv verwacht. Tot op deze diepte zal de bodem worden vergraven in verband met de aanleg van de containers, waardoor de archeologische waarden zullen worden verstoord.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Verplaatsing van de containers kan leiden tot behoud van de archeologische waarden. Er zal op de nieuwe locaties echter opnieuw een booronderzoek dienen te worden uitgevoerd.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Geadviseerd wordt ter plaatse van een aantal containerlocaties een archeologische begeleiding uit te voeren. In onderstaand hoofdstuk wordt dit nader uitgewerkt.

7 Aanbeveling

Op grond van de waarderingscriteria is gebleken, dat er binnen het plangebied sprake is van een mogelijke vindplaats ter hoogte van containerlocaties L2, L43, L47, L53, L58, L71, L76, L87, L92, L93, V42, V76, V112, V134, V137, V140, V174, V181, V184 en V191. Om van deze mogelijke vindplaatsen de gegevens te kunnen documenteren en het materiaal veilig te stellen, adviseert ADC ArcheoProjecten om in het plangebied tijdens de graafwerkzaamheden in een archeologische begeleiding te voorzien, om daarmee informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden. De archeologische begeleiding dient hetzelfde doel als een opgraving. Dit betekent dat bij de civiele werkzaamheden aangetroffen vondsten of archeologische sporen worden geregistreerd en, in zover de werkzaamheden dat toelaten, worden gedocumenteerd. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Het verdient verder de aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2008: *Landschappelijk Nederland*, Assen.

Jacobs, E., 2011: *Begeleiding milieukundig booronderzoek 'Afvalcontainers', gemeente Leidschendam-Voorburg*, STAR-rapport 268, Amsterdam.

Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Geologie van Nederland, deel 7, Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO, Groningen/Houten.

Onbekend, 2008: *Het Bodemarchief ontrafeld, Nota archeologie Duin- Horst en Weidegebied*.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Boorpuntenkaart De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch

Afb. 4 Boorpuntenkaart De Prinsenhof

Afb. 5 Boorpuntenkaart 't Lien en Rietvink

Afb. 6 Boorpuntenkaart Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid

Afb. 7 Boorpuntenkaart De Heuvel, Amstelwijk

Afb. 8 Boorpuntenkaart Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier

Afb. 9 Boorpuntenkaart Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt

Afb. 10 Boorpuntenkaart Voorburg Midden en Voorburg Oud

Afb. 11 Boorpuntenkaart Bovenveen

Afb. 12 Boorpuntenkaart Voorburg Noord

Afb. 13 Boorpuntenkaart Voorburg West en park Leeuwenbergh

Afb. 14 Overzicht van boorlocaties waarvoor vervolgonderzoek is geadviseerd

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Tabel 2: overzicht locaties per wijk die zijn geselecteerd voor vervolgonderzoek

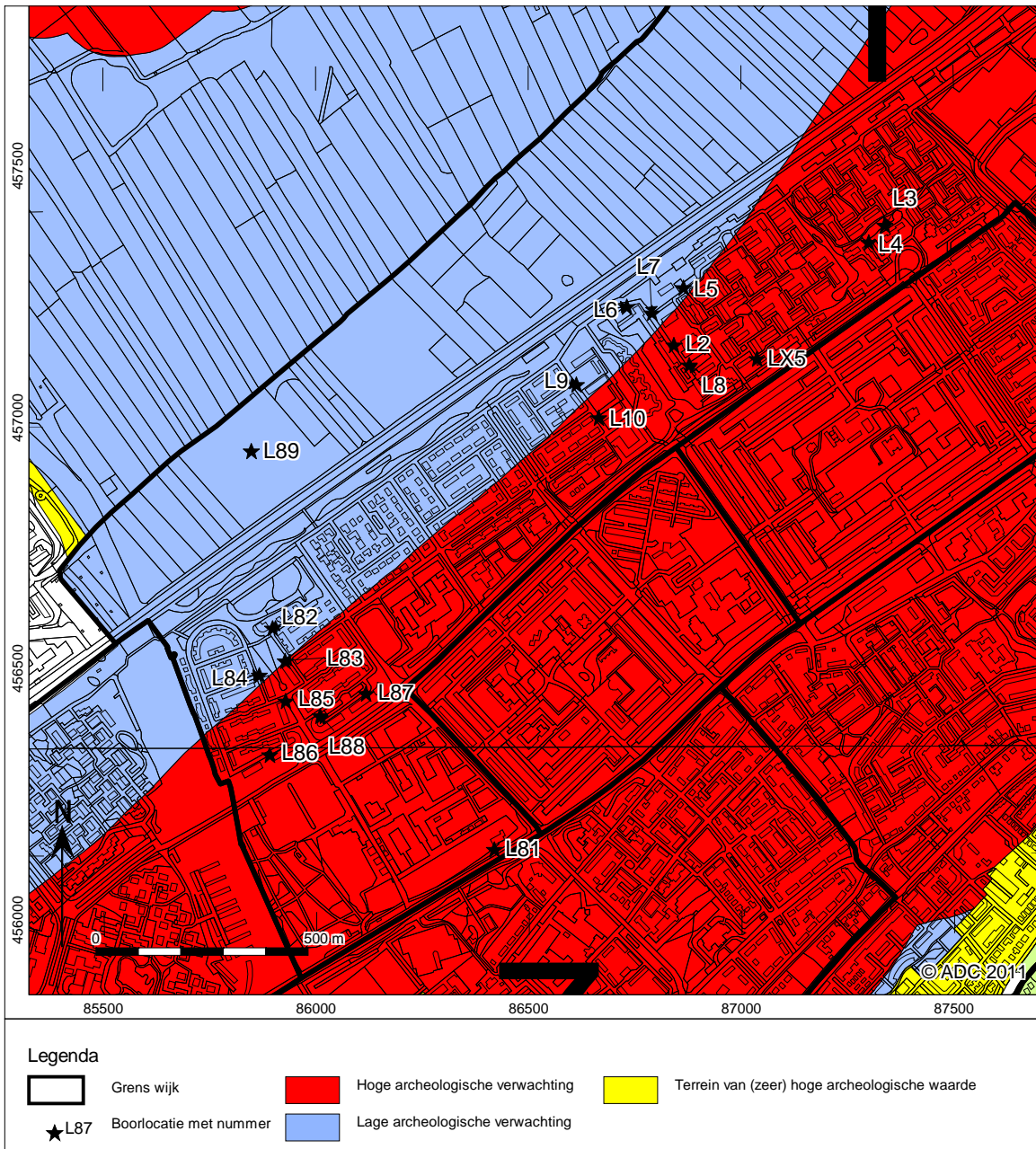
Afb. 1 Locatie van het plangebied

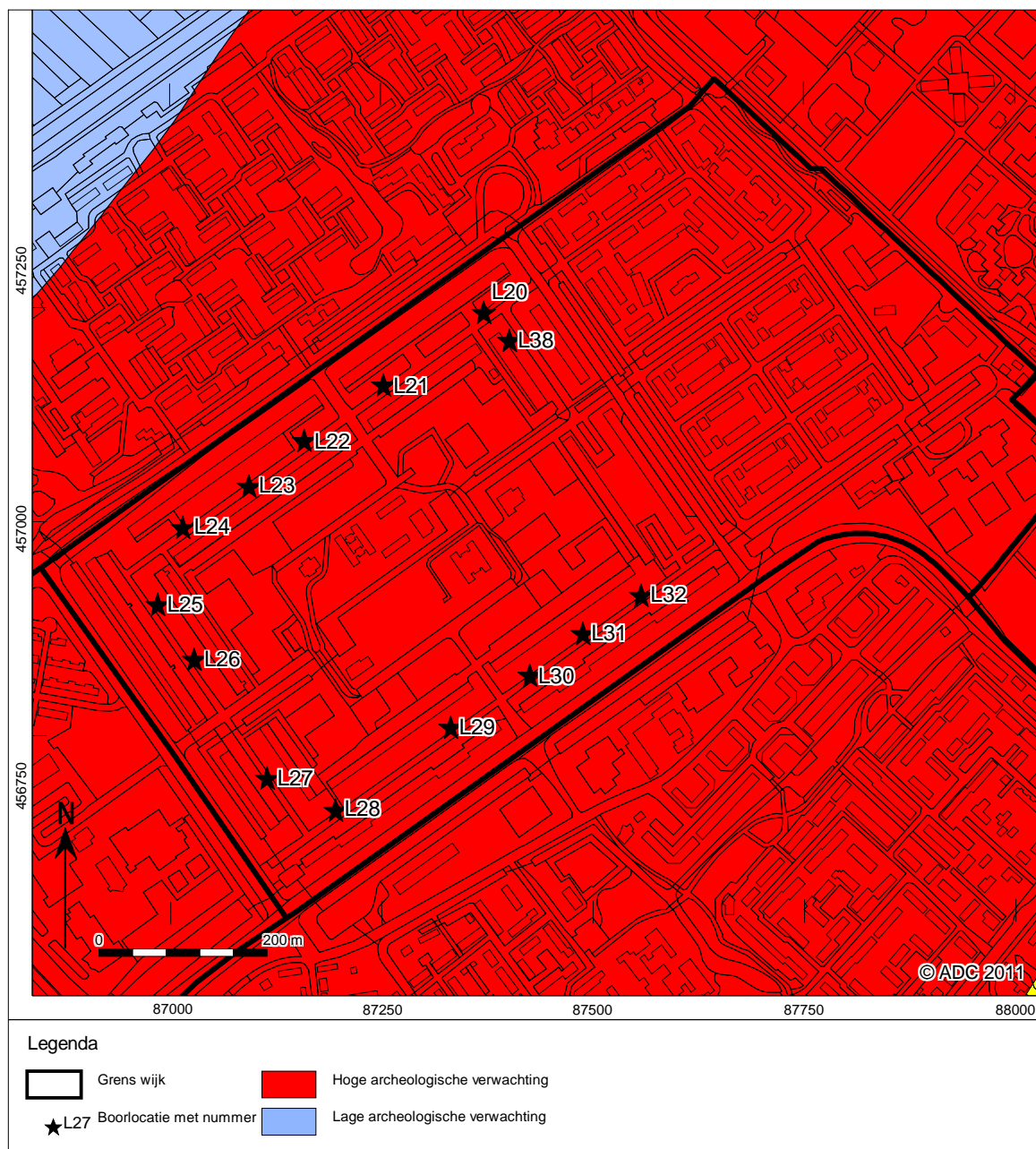
Legenda

1	De Zijde, Duivenvoorde, Park Veurshout, Leidsenhage en Schakenbosch	7	Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier
2	De Prinsenhof	8	Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt
3	't Lien en De Rietvink	9	Voorburg Midden en Voorburg Oud
4	Buitengebied Stompwijk	10	Bovenveen
5	Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid	11	Voorburg Noord
6	De Heuvel en Amstelwijk	12	Voorburg West en Park Leeuwenbergh

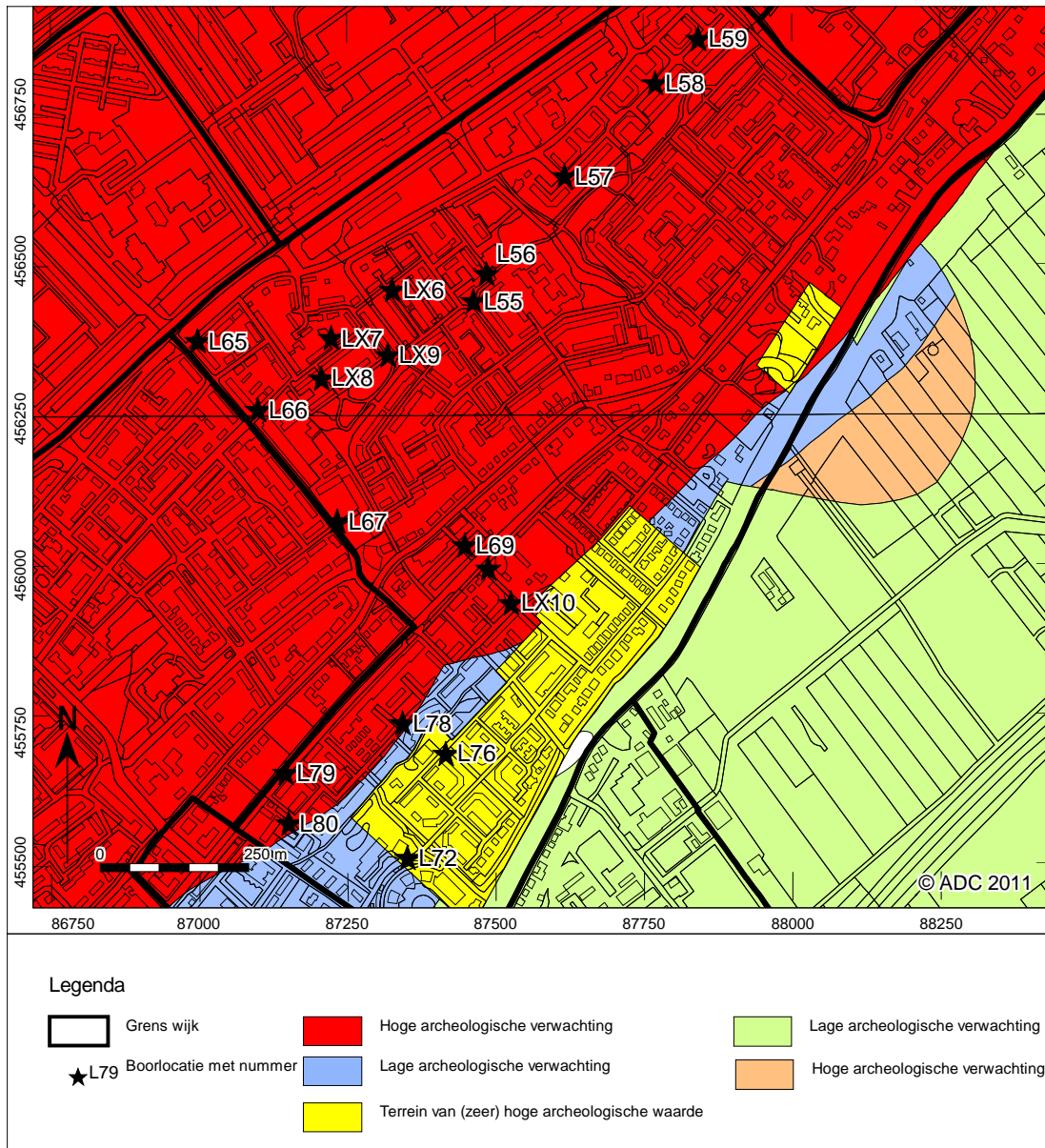
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

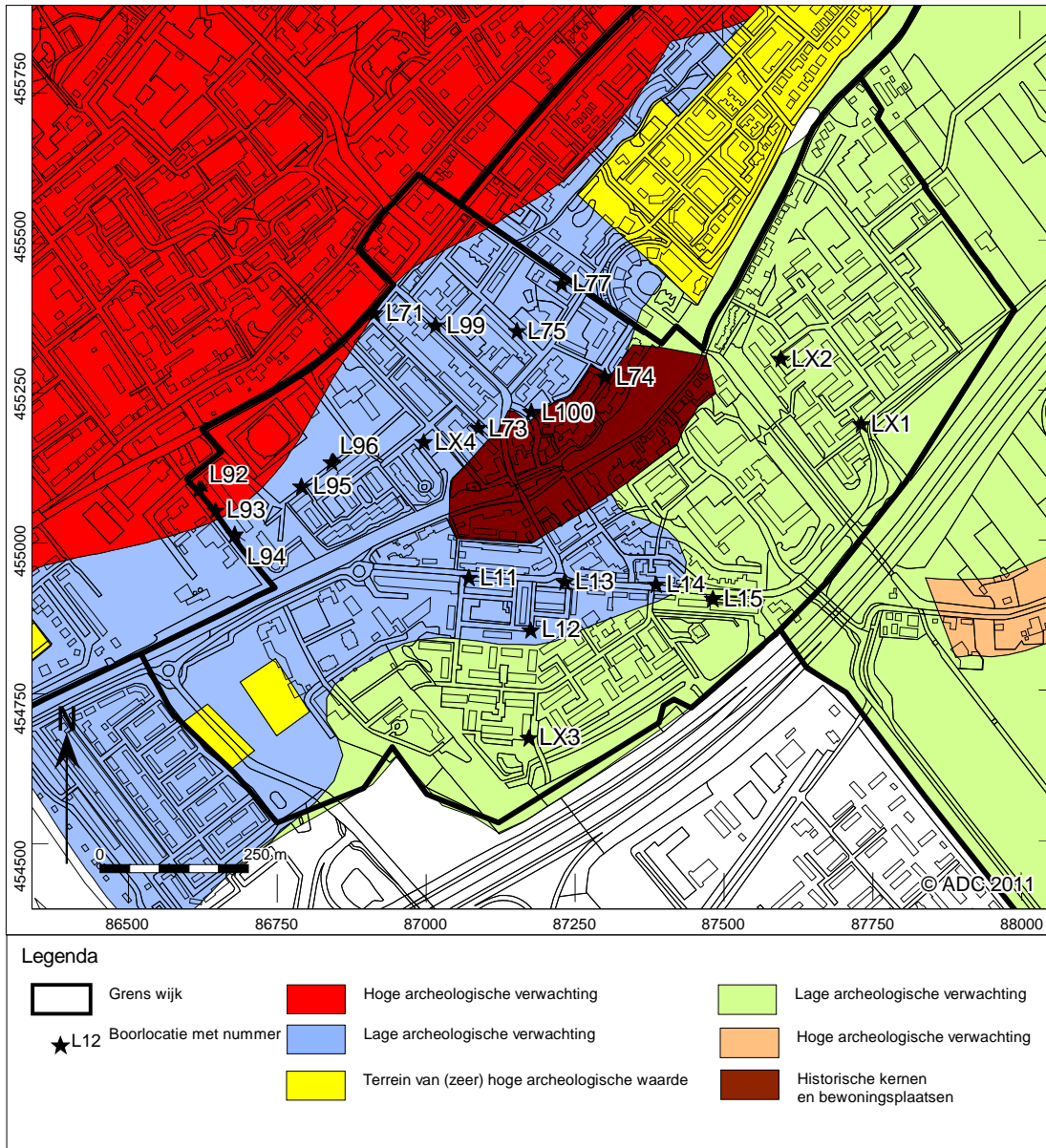
Afb. 3 Boorpuntenkaart De Zijde, Duivenvoorde, Park Veursehout, Leidsenhage en Schakenbosch geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

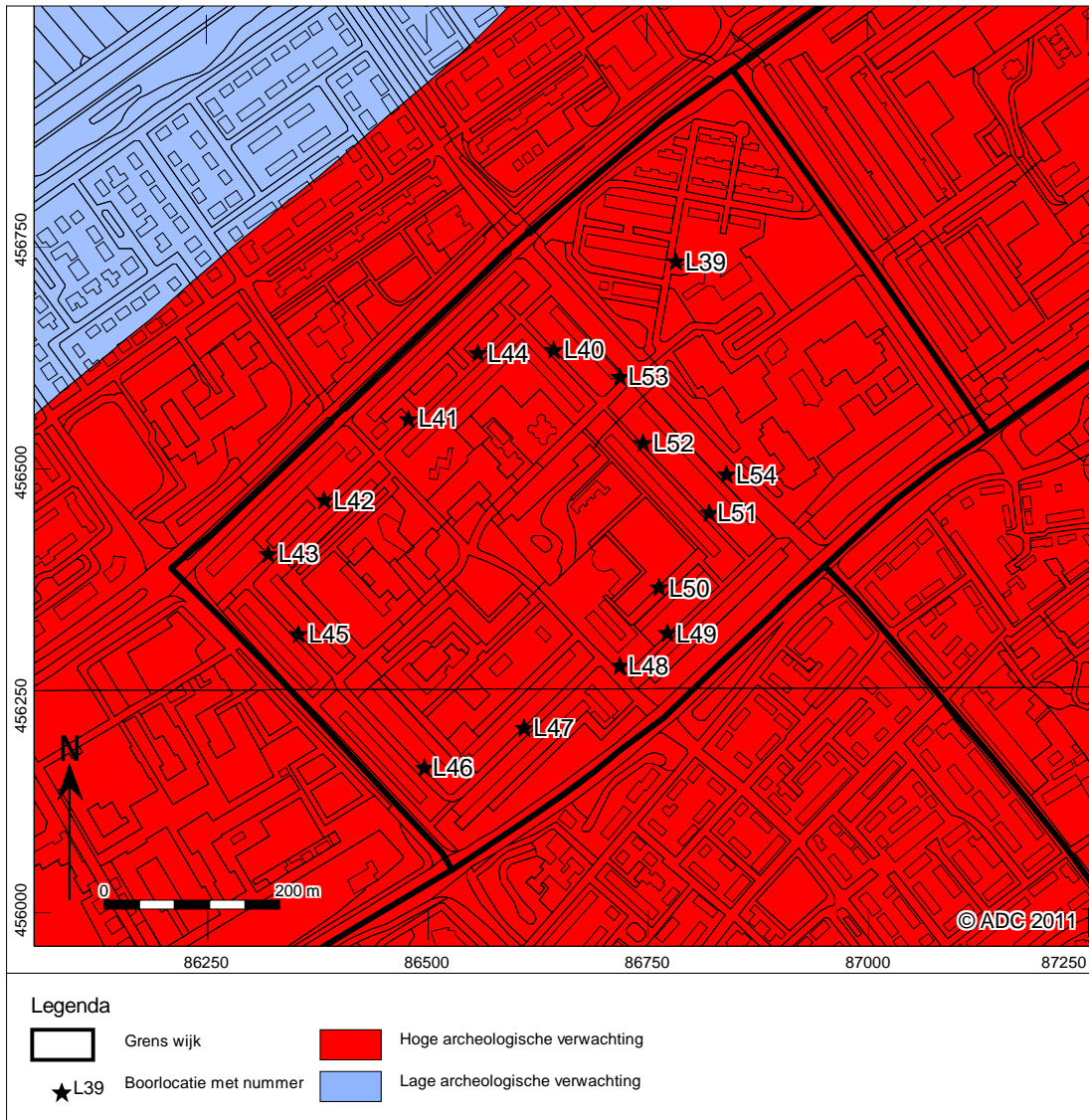
Afb. 4 Boorpuntenkaart De Prinsenhof geplote op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

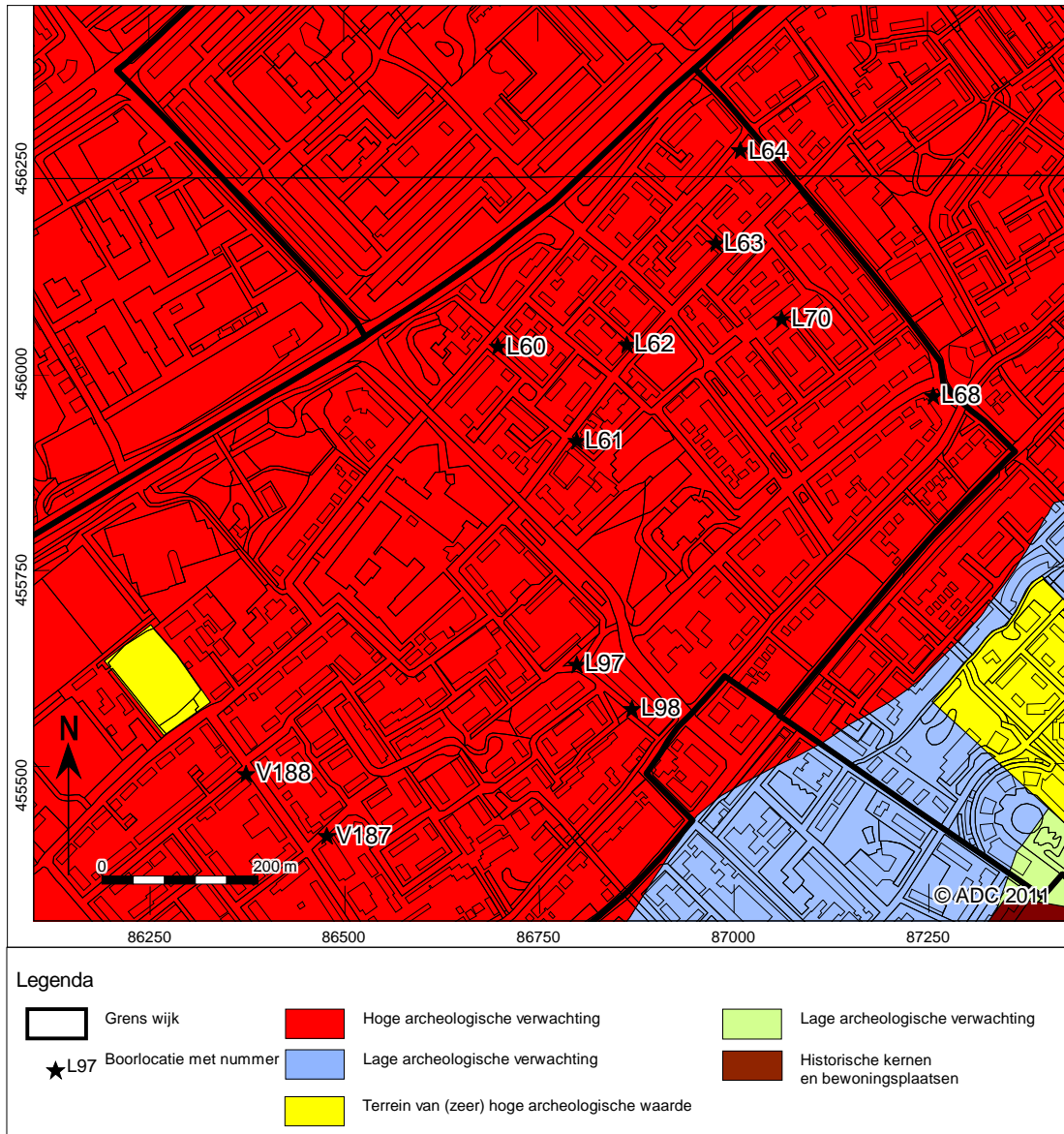
Afb. 5 Boorpuntenkaart 't Lien en Rietvink geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

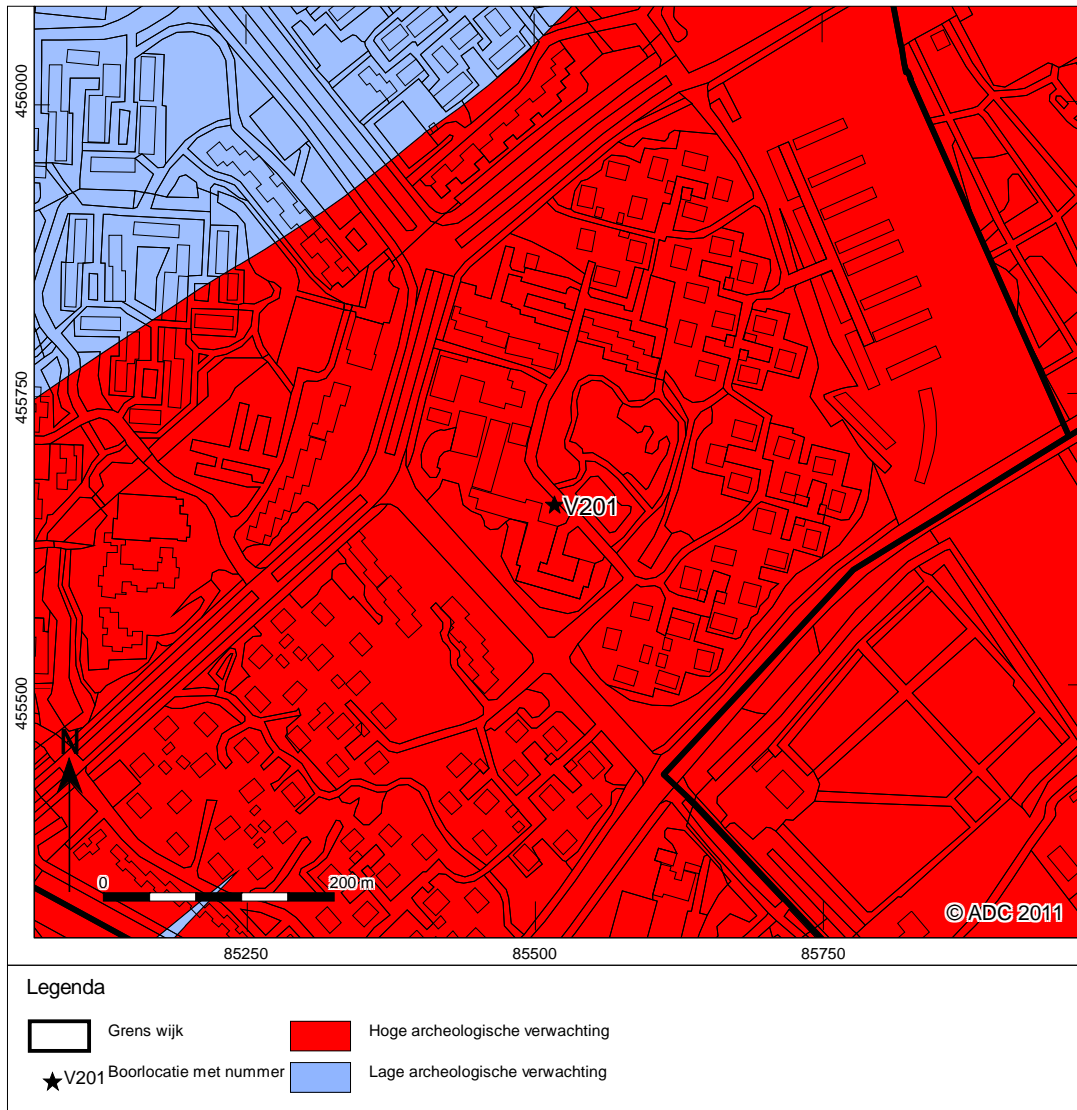
Afb. 6 Boorpuntenkaart Damcentrum, Klein Plaspoelpolder, Zeeheldenwijk en Leidschendam-Zuid geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

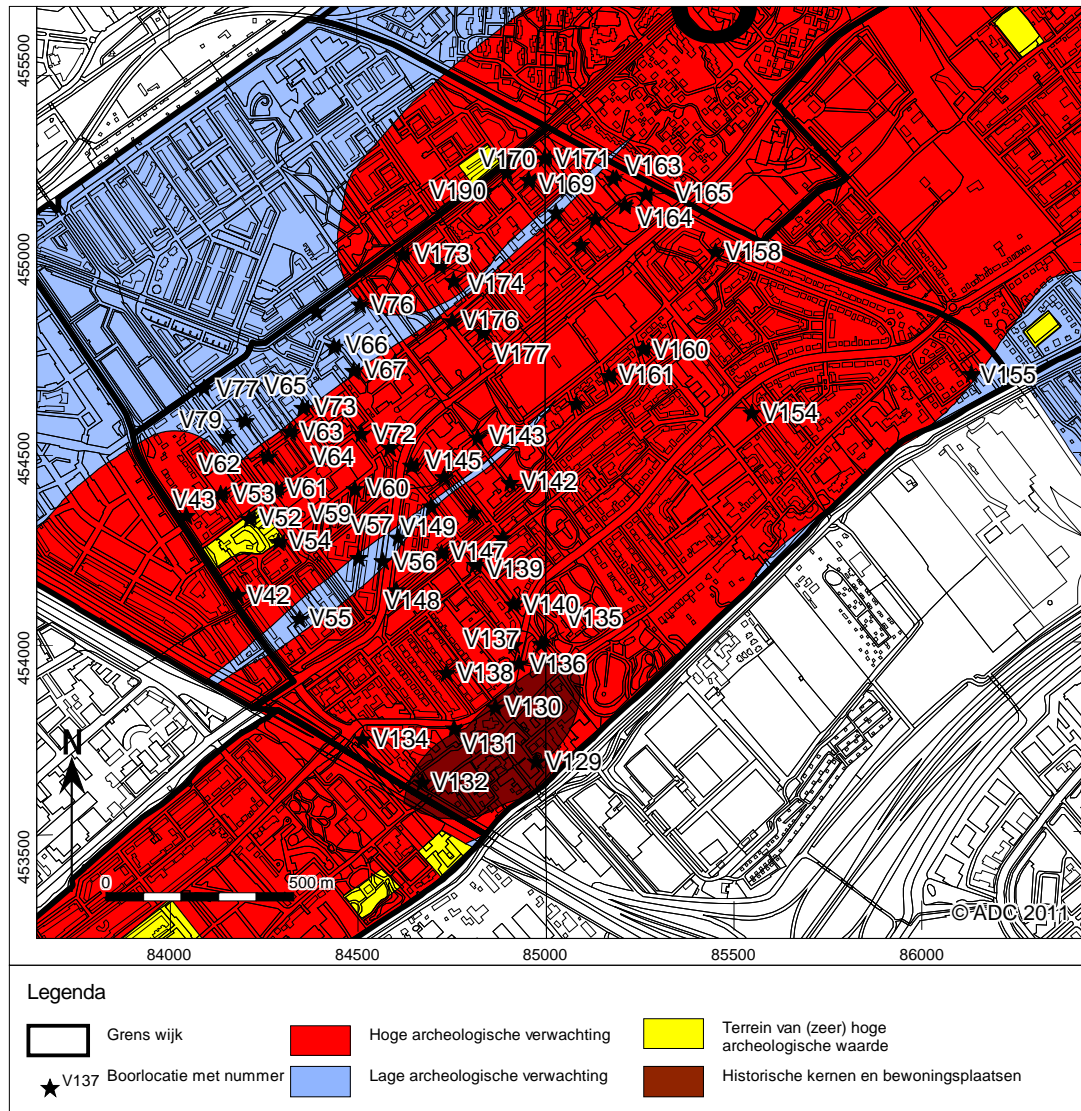
Afb. 7 Boorpuntenkaart De Heuvel, Amstelveen geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

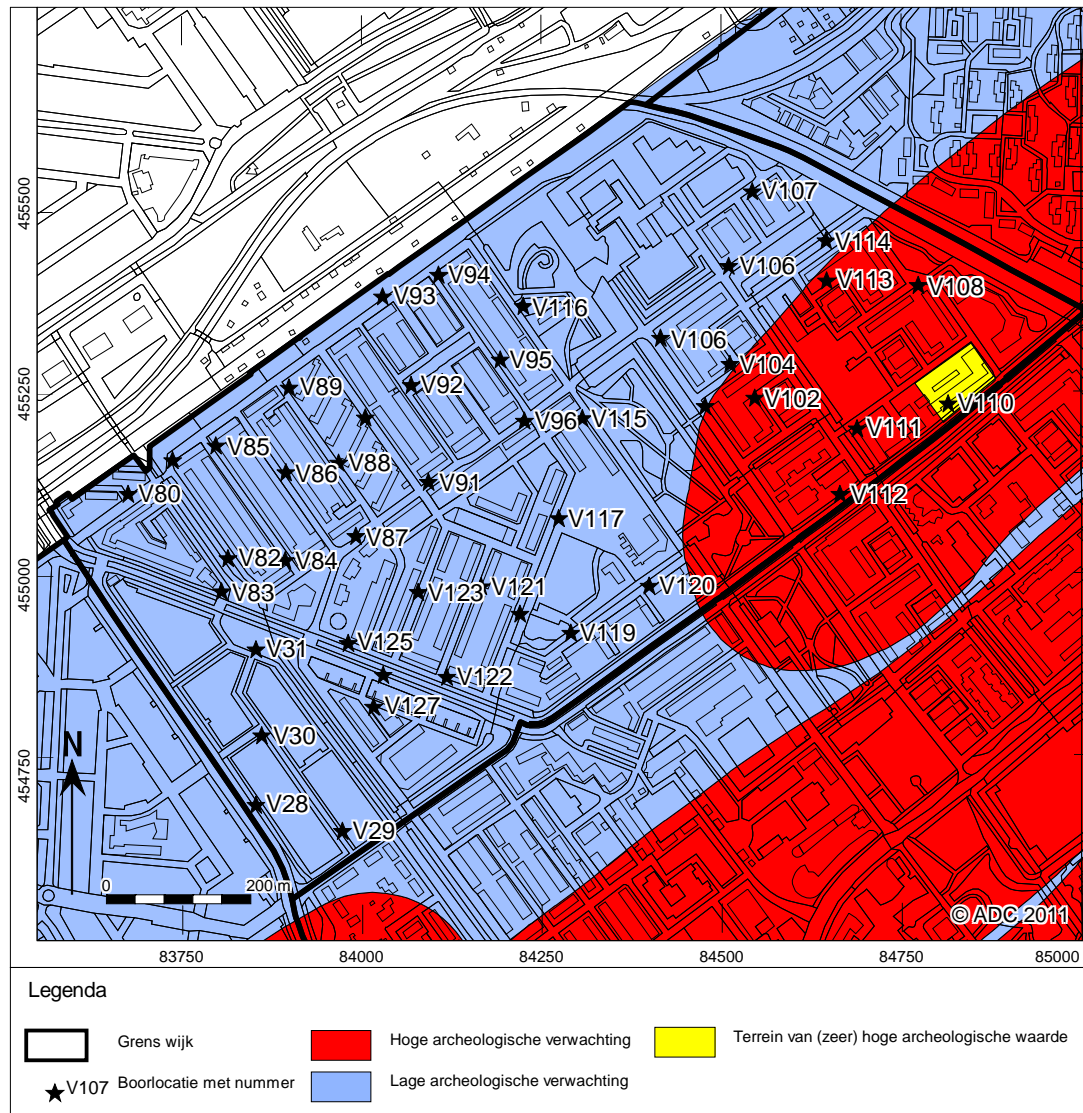
Afb. 8 Boorpuntenkaart Damsigt, Sijtwende III, IV en V, Verzetsheldenwijk en Raadhuiskwartier geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

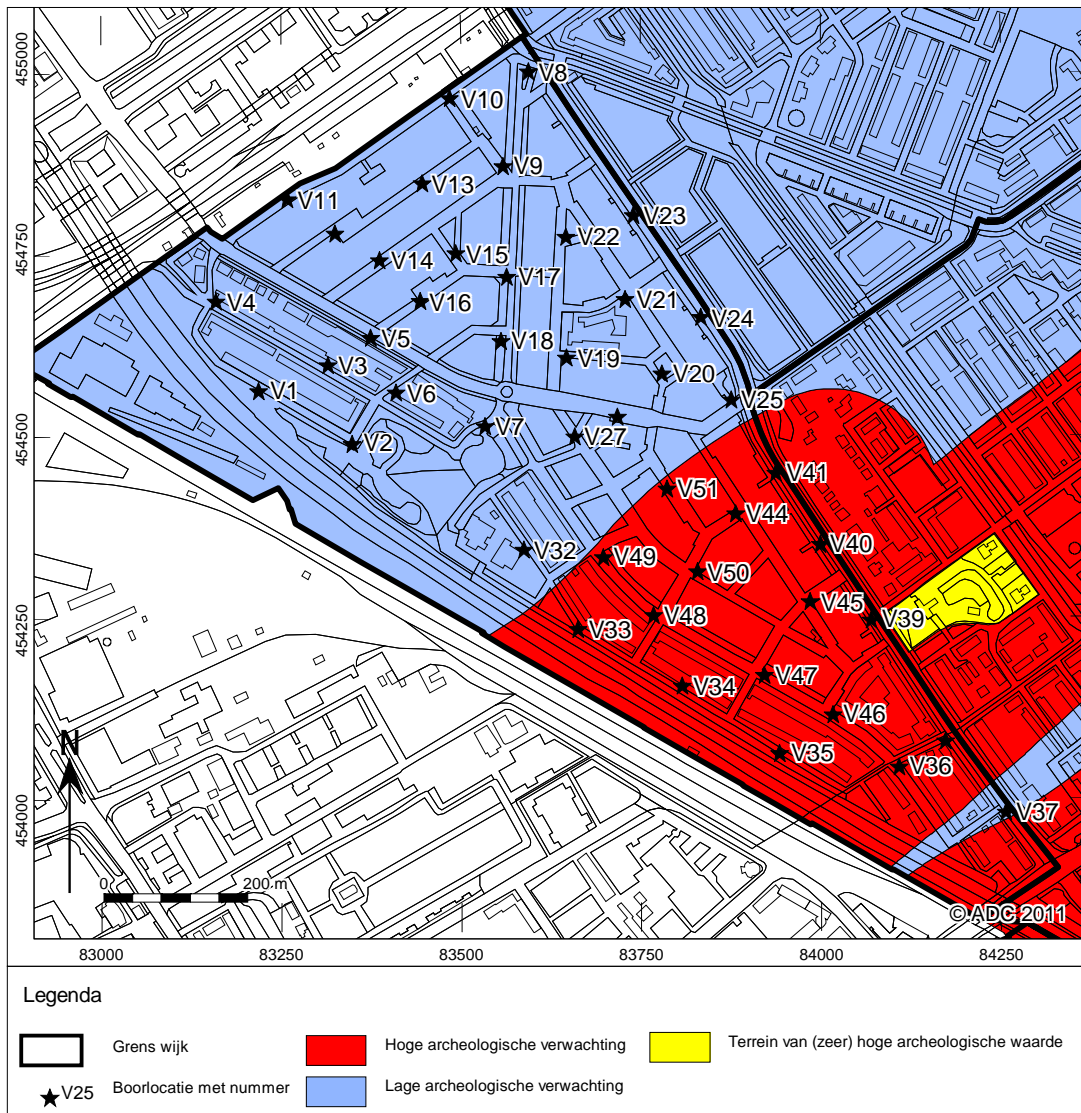
Afb. 9 Boorpuntenkaart Essesteijn, Nieuw Essesteijn en Zijdesigt geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

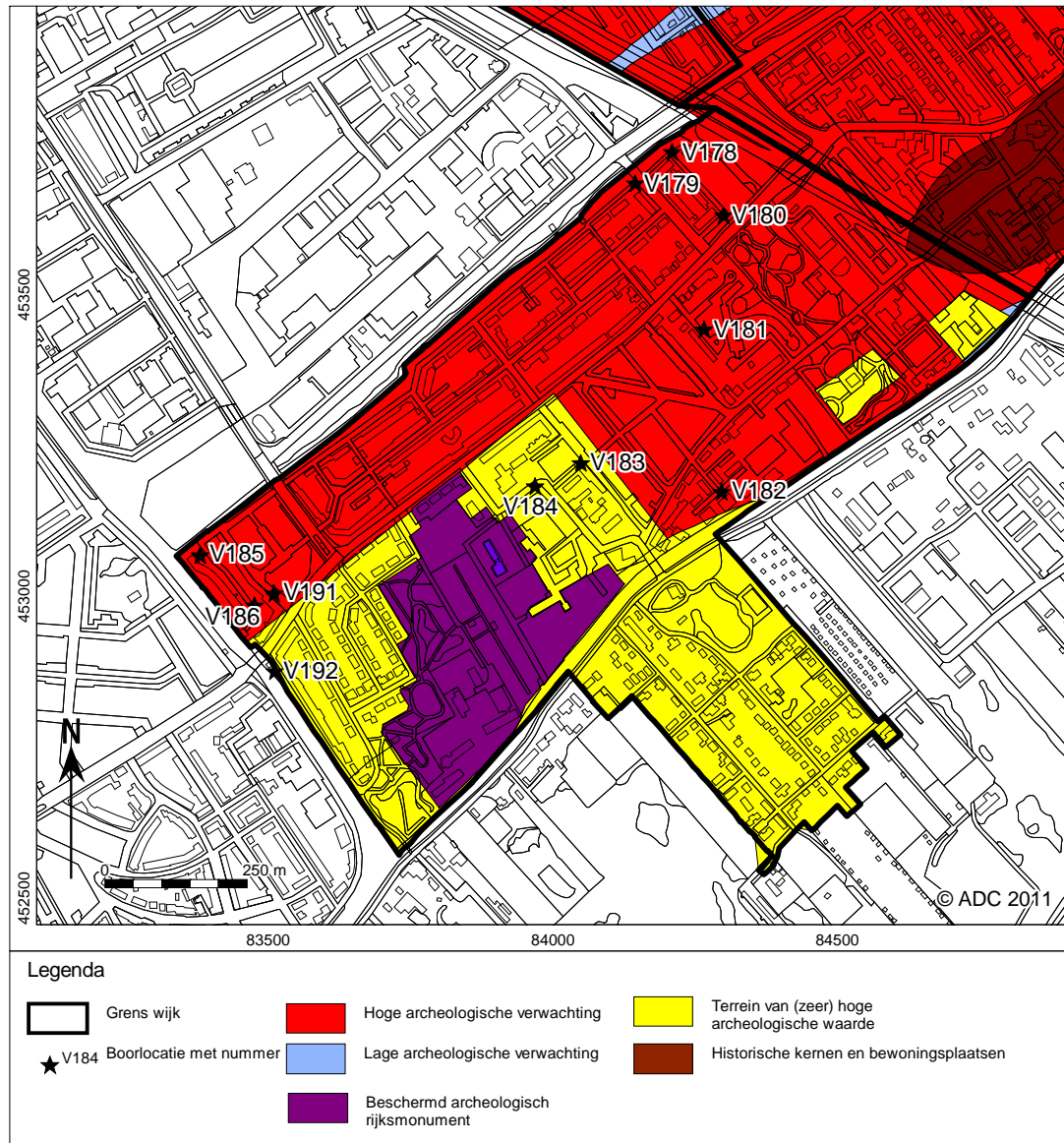
Afb. 10 Boorpuntenkaart Voorburg Midden en Voorburg Oud geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

Afb. 11 Boorpuntenkaart Bovenveen geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

Afb. 12 Boorpuntenkaart Voorburg Noord geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

Afb. 13 Boorpuntenkaart Voorburg West en park Leeuwenbergh geplot op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

Afb. 14 Overzicht van boorlocaties waarvoor vervolgonderzoek is geadviseerd